

Granskning av delårsbokslut per den 30 juni 2018

Värnamo kommun

EY

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1 Bakgrund.....	3
2.2 Granskningens syfte och omfattning	3
2.3 Metod.....	3
3. Rättvisande räkenskaper.....	4
3.1 Bokslutsprocessen	4
3.2 Resultatanalys.....	5
3.3 Nämndernas nettokostnader	6
4. God ekonomisk hushållning	8
4.1 Finansiella mål	8
4.1.1 Balanskravet	8
4.2 Mål för verksamheten.....	9

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Värnamo kommun har EY granskat kommunens delårsbokslut för perioden 2018-01-01 – 2018-06-30. Granskningens och revisionsrapportens syfte är att vara en del av det underlag som revisorerna använder inför sitt ställningstagande i revisionsberättelsen vid räkenskapsårets slut.

Kommunallagen föreskriver att budgeten skall innehålla mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Dessa mål skall utvärderas i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Granskningen av delårsrapporten är en översiktlig granskning och den är väsentligt begränsad i förhållande till en revision av årsbokslutet.

Syftet med revisorernas översiktliga granskning är att bedöma om:

- resultatet i delårsrapporten, som ska behandlas av kommunfullmäktige, är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som fullmäktige beslutat
- delårsrapporten ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning

Granskningen utgår från den lämnade delårsrapporten och med utgångspunkt från den översiktliga granskningen har vi gjort nedanstående bedömningar/iakttagelser:

- Vi delar kommunens bedömning att de finansiella målen inte bedöms kunna uppnås per den 31 december 2018. Värnamo kommun har stora och omfattande investeringar framför sig och det ekonomiska läget resterande del av året är osäkert och svårbedömt. I delårsrapporten framgår inga tydliga åtgärdsförslag avseende hur kommunen ska uppnå de finansiella målen för 2018.
- Ett antal nämnder redovisar väsentliga negativa avvikelser mellan budgeterat helårsresultat och prognos. Nämnderna arbetar med att ta fram åtgärdsplaner i syfte att uppnå en ekonomi i balans. Det är av stor vikt att dessa åtgärdsplaner är konkreta och löpande följs för att kunna klara en ekonomi i balans. Arbetet bör utformas så att balans nås både på kort och lång sikt.
- Kommunen prognosticerar ett resultat på -17,1 mnkr och efter justering för bl.a. reavinster så hamnar balanskravsresultatet på -19,2 mnkr. Om utfallet blir i nivå med prognosen uppnås inte balanskravet för 2018.
- Vår bedömning är att kopplingen mellan nämndernas/förvaltningarnas måluppfyllelse avseende sina nämndmål och den bedömda måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen kan tydliggöras. När ett mål är delvis uppfyllt/ej uppfyllt bör det tydligt framgå vilka åtgärder som planeras att vidtas för att nå måluppfyllelse

2. Inledning

2.1 Bakgrund

EY har av de förtroendevalda revisorerna i Värnamo kommun fått i uppdrag att genomföra en översiktlig granskning av kommunens delårsrapport per den 30 juni 2018.

2.2 Granskningens syfte och omfattning

Enligt kommunallagen är det de förtroendevalda revisorernas uppgift att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen av delårsbokslutet är en översiktlig granskning som är begränsad i förhållande till den granskning som sker vid årsbokslutet. Rapportens syfte är att vara en del av det underlag som revisorerna använder inför bedömningen av delårsrapporten samt sitt ställningstagande i revisionsberättelsen vid räkenskapsårets slut.

Granskningen har sin utgångspunkt i den lämnade delårsrapporten, som avser hela kommunen. Den har koncentrerats till att bedöma väsentliga poster i delårsbokslutet och analys av resultat mot budget och prognos. De kommunala bolag som ingår i Värnamo kommunkoncern omfattas inte av denna granskning.

2.3 Metod

Granskningen har i enlighet med god revisionssed varit översiktlig och bygger på intervjuer med berörda tjänstemän, analytisk granskning av resultaträkningen och andra relevanta dokument, jämförelser mot budget och föregående år, en rimlighetsbedömning av balansräkningens väsentligaste poster, prognosunderlag samt måluppfyllelse.

Granskningen är utförd med särskilt beaktande av den kommunala särarten. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I revisionen ingår också att pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen är genomförd med utgångspunkt i en risk- och väsentlighetsanalys. Det innebär att vi har koncentrerat våra insatser där risken för väsentliga fel är störst. Riskbedömningen påverkas bl.a. av posternas storlek, mängden transaktioner samt förekomst av komplexa transaktioner och svåra bedömningar.

Rapporten är begränsad till väsentliga iakttagelser.

3. Rättvisande räkenskaper

3.1 Bokslutsprocessen

Redovisningsprinciper

Värnamo Kommun upprättar ett delårsbokslut per 30 juni samt ett årsbokslut per 31 december.

I allt väsentligt har samma redovisningsprinciper, som i föregående års delårsbokslut samt årsbokslut, tillämpats.

Sammanställd redovisning

I kommunallagen beskrivs concernperspektivet i kommunens verksamhet. För bedömning av kommunens hela verksamhet ska inte åtskillnad ske beroende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. Rådet för kommunal redovisning har gett ut en rekommendation "delårsrapport". Den gäller fr.o.m. räkenskapsåret 2014. I rekommendationen framgår att sammanställd redovisning för kommunen inklusive de kommunala bolagen ska upprättas. Det finns vidare information om vilka uppgifter som ska finnas med i rapporten samt förslag till uppställningsformer.

För 2018 upprättas inte sammanställd redovisning i delårsrapporten för Värnamo kommun. Kommunen har, tillsammans med andra kommuner i länet, skrivit ett brev till Rådet för kommunal redovisning och efterfrågat förtydliganden kring kravet på att upprätta sammanställd redovisning i delårsrapporten.

Kommentar:

I Värnamo kommun är de kommunala bolagens omsättning och resultat en betydelsefull del av det totala resultatet i kommunkoncernen. Kommunfullmäktige har ett ansvar för hela kommunkoncernen och kommunen bör därför se över bokslutsprocessen så att en sammanställd redovisning kan upprättas kommande år.

3.2 Resultatanalys

Belopp i miljoner kronor (mnkr)	Utfall tom 2018-06	Utfall tom 2017-06	Skillnad	Justerad Budget 2018	Prognos 2018	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	250,3	279,3	-29,0			
Verksamhetens kostnader	-1 190,9	-1 151,8	-39,1			
Nettokostnad exkl. avskrivningar	-940,6	-872,5	-68,1	-1 796,8	-1 840,7	-43,9
Avskrivningar	-50,2	-47,0	-3,2	-100,6	-103,8	-3,2
Verksamhetens nettokostnader	-990,8	-919,5	-71,3	-1 897,4	-1 944,5	-47,1
Skatteintäkter	803,1	780,5	22,6	1 606,9	1 609,0	2,1
Generella statsbidrag och utjämning	154,7	154,5	0,2	318,4	313,4	-5,0
Finansiella intäkter	4,6	4,1	0,5	7,2	8,0	0,9
Finansiella kostnader	-1,7	-1,5	-0,2	-5,0	-3,0	2,0
Årets resultat	-30,1	18,1	-48,2	30,0	-17,1	-47,1

Kommentarer till resultatet för perioden januari – juni 2018:

- Per den 30 juni 2018 redovisar kommunen ett underskott på – 30 mnkr. Vid föregående års delårsbokslut uppgick resultatet till +18 mnkr. Ökning av verksamhetens nettokostnader uppgår till 8 %. Ökning av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning uppgår till 2 %. För att nå långsiktig balans i ekonomin och klara konjunktursvängningar behöver förändringen av skatteintäkter och generella statsbidrag överstiga nettokostnadsutvecklingen.
- Helårsprognosen för 2018 visar ett underskott på -17 mnkr. I föregående års delårsbokslut uppgick helårsprognosen till + 47 mnkr. Resultatet för helåret 2017 uppgick till + 72 mnkr. Om prognosen för helåret 2018 kommer att överensstämma med utfallet innebär det en negativ budgetavvikelse på - 47 mnkr.
- Av budgetavvikelsen är 49 mnkr hänförligt till nämndernas verksamhet. Nämndernas budgetavvikelser kommenteras i nästa avsnitt.
- Skatteintäkterna för helåret 2018 bedöms överstiga budgeten med 2 mnkr och statsbidragen samt utjämning bedöms understiga budgeten med 5 mnkr. I delårsbokslutet har skatteprognosen från april 2018 använts.
- Räntenettet bedöms ge en positiv avvikelse mot budget med 3 mnkr.

3.3 Nämndernas nettokostnader

Nedan kommenteras avvikelsen prognos och budget för ett antal nämnder.

Nämnd/styrelse (Belopp i miljoner kronor, mnkr)	Budget 2018	Prognos 2018	Budget- avvikelse	Avvikelse i % av budget	Utfall tom 2018-06	Andel av helårs- budget	Utfall tom 2017-06	Bokslut 2017
Kommunstyrelse inkl. kommunfullmäktige								
- Kommunledningsförvaltning	89,5	86,0	3,5	3,9%	40,0	44,7%	33,7	75,5
- Campus Värnamo	20,4	20,3	0,1		9,9		7,9	16,2
- Tekniskt utskott	82,7	89,9	-7,2	-8,7%	54,8	66,3%	45,2	90,4
Upphandlingsnämnd	10,7	10,2	0,5	4,7%	4,5	42,1%	4,9	9,4
Samhällsbyggnadsnämnd	64,6	64,6	0,0	0,0%	30,5	47,2%	34,3	63,2
Servicenämnd	25,6	25,6	0,0	0,0%	11,8	46,1%	10,3	22,0
Kulturnämnd	29,2	29,0	0,2	0,7%	16,7	57,2%	14,5	25,2
Barn- och utbildningsnämnd	807,9	821,8	-13,9	-1,7%	431,0	53,3%	430,1	819,3
Omsorgsnämnd	587,3	602,1	-14,8	-2,5%	298,9	50,9%	281,3	562,8
Medborgarnämnd	136,0	153,3	-17,3	-12,7%	74,2	54,6%	58,3	134,6
Överförmyndare	2,0	2,3	-0,3	-15,0%	1,4	70,0%	1,1	1,9
Kommunens revisorer	1,5	1,5	0,0	0,0%	0,6	40,0%	0,6	1,5
Summa nämnder och styrelser	1 857,4	1 906,6	-49,2	-2,6%	974,3	52,5%	922,2	1 822,0
Finansiering (kommunstyrelse)	1 887,4	1 889,5	2,1	0,1%	944,2	50,0%	940,5	1 894,3
Årets resultat	30,0	-17,1	-47,1	-157,0%	-30,1	-100,3%	18,3	72,3

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen inklusive kommunfullmäktige redovisar ett överskott uppgående till +3,5 mnkr. Av detta belopp utgör 2,6 mnkr lägre hyreskostnader för Gummifabriken, som har färdigställts senare än beräknats i budgeten.

Barn- och utbildningsnämnd

Nämnden redovisar ett prognostiserat underskott för helåret 2018 uppgående till -13,9 mnkr.

Avvikelsen beror på att kostnaden för skolskjutsar inte har kunnat hållas på den besparingsnivå som ålagts nämnden och därför redovisas ett underskott uppgående till - 6,5 mnkr, samt att lokalkostnader överstiger budgeten med 8,1 mnkr. Nämnden har begärt hyreskompensation uppgående till 7,1 mnkr. Beslut om detta har inte fattats av kommunstyrelsen än och kostnaden ingår därför fullt ut i helårsprognosen.

Omsorgsnämnd

Nämnden prognostiserar ett underskott uppgående till -14,8 mnkr.

Följande områden förklarar den negativa avvikelsen:

- Ordinärt boende, fler timmar och högre kostnader relaterat till tidig hemgång -6,5 mnkr
- LSS, antal timmar har ökat med 65 timmar/ vecka utöver budgeterad nivå -3,3 mnkr

För särskilt boende vuxna LSS och HSL redovisas att man bedömer att kostnaderna förväntas överstiga budget, dock har inget belopp preciserats i delårsrapporten.

Medborgarnämnd

Nämnden prognostiserar ett underskott uppgående till - 17,3 mnkr för 2018.

Följande väsentliga avvikelser mot budget redovisas av nämnden:

- Kostnader för externa placeringar för barn och ungdomar samt konsulentstödda familjehem - 14,5 mnkr
- Inhyrd personal inom avdelningen pga. vakanser - 2,1 mnkr
- Försörjningsstöd + 4,0 mnkr
- Mottagande av flyktingar + 5,4 mnkr
- Lägre ersättningar från Migrationsverket för ensamkommande barn - 6,1 mnkr
- Högre personalkostnader än budgeterat då man inte kunnat ställa om till det lägre antalet ensamkommande flyktingbarn - 2,1 mnkr

Åtgärder för att nå ekonomi i balans för helåret 2018

I den ekonomiska uppföljningen per den 31 maj framkom underskott i ett antal nämnder. Kommunstyrelsen beslutade i juni att påtala för de nämnder som visade underskott att besluta och vidta åtgärder för att nå ekonomisk balans till årets slut. Det pågår ett arbete med att ta fram åtgärdsplaner, men samtliga har inte fastställts och åtgärderna har därför ännu inte hunnit ge effekt i delårsbokslutet.

Bedömning

Ett antal nämnder redovisar väsentliga negativa avvikelser mellan budgeterat helårsresultat och prognos. Det är av stor vikt att konkreta åtgärdsplaner upprättas och löpande följs för att kunna klara en ekonomi i balans. Arbetet bör utformas så att balans nås både på kort och lång sikt.

4. God ekonomisk hushållning

4.1 Finansiella mål

Kommunen har fastställt följande finansiella mål:

- **Årets resultat, med undantag för de poster som vid balansavstämning inte ska medräknas och genomförd inlösen av del av pensionsförpliktelse intjänad t.o.m. 1997, ska för perioden i genomsnitt inte understiga 2,5 % av summan av allmän kommunalskatt, kommunalekonomisk utjämning och kommunal fastighetsavgift.**

Av delårsbokslutet per 30 juni 2018 framgår att prognosen för helåret 2018 är ett resultat på -19,2 mnkr. Summan av allmän kommunalskatt, kommunalekonomisk utjämning och kommunal fastighetsavgift uppgår till 1 922,4 mnkr. Det prognosticerade resultatet motsvarar -1,0 % av dessa intäkter, vilket gör att det finansiella målet inte beräknas uppnås per den 31 december 2018. Inte heller sett över sexårsperioden (2016-2021) bedöms målet kunna uppnås.

- **Investeringar. Den totala nettoinvesteringsvolymen (exkl. affärsverksamhet och 75 % av budget för exploatering) ska för perioden inte överstiga summan av driftresultat med tillägg av genomförda avskrivningar samt, under perioden 2018-2020, ett tillägg med 500 000 kronor per person i ökat antal invånare i kommunen.**

Prognosen för årets investeringar (exkl. affärsverksamhet) uppgår enligt delårsbokslutet till 267,6 mnkr. Summan av årets resultat, årets avskrivningar och tillägg för befolkningsökningen bedöms uppgå till 155,1 mnkr. Om prognosen slår in blir investeringsvolymen 112,5 mnkr högre och det finansiella målet uppnås ej.

Bedömning

Vi delar kommunens bedömning att de finansiella målen inte bedöms kunna uppnås per den 31 december 2018. Värnamo kommun har stora och omfattande investeringar framför sig och det ekonomiska läget resterande del av året är osäkert och svårbedömt. I delårsrapporten framgår inga tydliga åtgärdsförslag avseende hur kommunen ska uppnå de finansiella målen för 2018. Dock arbetar nämnderna med att ta fram åtgärdsplaner i syfte att uppnå en ekonomi i balans.

4.1.1 Balanskrav

I delårsrapporten finns ett avsnitt som behandlar balanskravet utifrån ett helårsperspektiv. Kommunen prognosticerar ett resultat på -17,1 mnkr och efter justering för bl.a. reavinster så hamnar balanskravsresultatet på -19,2 mnkr. Om utfallet blir i nivå med prognosen uppnås inte balanskravet för 2018.

4.2 Mål för verksamheten

Utgångspunkten för Värnamo kommuns styrning är att uppnå god ekonomisk hushållning, vilket även är reglerat i lag. Kommunen arbetar efter en målstyrningsmodell, med vision och övergripande mål. Det framgår i budgeten att detta är ett viktigt metod- och verksamhetsutvecklingsarbete där nämnderna och kommunledningsförvaltningens utvecklingsavdelning spelar en central roll. Följande kommunövergripande mål är fastställda av kommunfullmäktige:

Kvalitet - grunduppdrag av god kvalitet för den vi är till för

Övergripande mål:	Prognos:
Nämndernas och bolagens kvalitetsmål, för sitt grunduppdrag, ska visa god måluppfyllelse inom ekonomiskt angiven budgetram.	

Kommunens prognos är att detta mål i hög grad kommer att uppfyllas och att trenden är en ökad måluppfyllelse. Det framgår av delårsrapporten att nämndernas prognos av måluppfyllelse av respektive kvalitetsmål visar i hög grad en positiv utveckling jämfört med föregående bedömning. Det ange även att kommunen fortsätter att utveckla arbetet och metoderna för uppföljning och analys av måluppfyllelse, resultat och genomförda aktiviteter effekt. Kommunen vill ytterligare öka samverkan mellan nämnder, förvaltningar och dess enheter samt med de kommunala bolagen.

Delaktighet – medborgare och medarbetare är delaktiga i kommunens utveckling

Övergripande mål:	Prognos:
Värnamo kommun kommunicerar och för dialog om mål och resultat med sina medborgare.	

Även detta mål prognostiseras med en hög grad av måluppfyllelse och en uppåtgående trend. Denna bedömning grundas på att kommunen utvecklat flera sätt att visa och presentera verksamhetens nytta för medborgaren. Även forum och vägar att lämna förslag, synpunkter och olika dialogforum har fortsatt att utvecklas. Dessa bidrar till delaktighet och utveckling i hela kommunen. Kontakcenter invigdes i juni och ska med stöd av förvaltningarna stärka information och service till invånarna. Kommunens vision, mål och resultat kommuniceras i flera kanaler och i medborgar- och brukardialoger som utvecklats under perioden.

Övergripande mål:	Prognos:
Verksamhetsuppföljning av mål, resultat, kvalitet, personal och ekonomi rapporteras sammanhållet. Medarbetarna får återkoppling och är delaktiga i arbetet.	

Målet bedöms nå en i hög grad av måluppfyllelse där trenden är oförändrad. Av delårsrapporten framgår att delaktighet i verksamheten utvecklas genom transparens, dialog och delaktighet. Arbetet med mål- och resultatstyrning leder till utvecklingsprocesser i intern samverkan, i lednings- och chefsstöd, i värdegrundsarbetet samt ett utvecklat medarbetarskap och ledarskap. Medarbetarna är insatta i målen för sin arbetsplats och

Värnamo kommuns målstyrning och de är delaktiga i arbetet. Analys av avvikelser, jämförelser av resultat över tid ska ligga till grund i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kompetensförsörjning – arbetsgivare kan anställa de medarbetare de behöver

Övergripande mål:	Prognos:
Värnamo kommun samverkar aktivt med externa aktörer för att främja och underlätta rekrytering för alla arbetsgivare i kommunen. Människors erfarenheter och kompetens tas tillvara.	

Värnamo kommun ingår i samverkansgrupp för kompetensförsörjning, HR-chefsnätverk och projektet Ditt Värnamo som bland annat ska främja samrekrytering. Campus projekt Partnerskap för ökad konkurrenskraft utvecklas med en kompetenscoach som inrättas från om med augusti 2018. Genom samverkan kan kommunen och andra arbetsgivare rekrytera och behålla medarbetare. Sammantaget bedömer kommunen att mål kommer nå en hög grad av måluppfyllelse och genom de aktiviteter som bedrivs ser kommunen en ökad trend.

Övergripande mål:	Prognos:
Som en attraktiv arbetsgivare utvecklar och behåller kommunen sina medarbetare. Värnamo kommun upplevs som en attraktiv arbetsplats.	

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsplats genom att aktivt arbeta med medarbetarskap och ledarskap. Trygga chefer ska utöver ett motiverande ledarskap öka förmågan att rekrytera och behålla kompetens. Det pågår ett projekt som kallas Heltidsresan och det har antagits en policy som benämns "Värnamo kommun som arbetsgivare". Den innehåller sju strategiområden som stärker förmågan att rekrytera och behålla medarbetare. Det finns dock ett antal yrkesgrupper inom bristyrken som kommunen bedömer som svårrekryterade. Trenden är en oförändrad måluppfyllelse som dock fortsatt bedöms bli hög.

Klimat – klimatsmarta val underlättas

Övergripande mål:	Prognos:
Kommunens medborgare, företag, föreningar och besökare har stora möjligheter att leva och bedriva verksamhet klimatsmart.	

Kommunen ska skapa goda förutsättningar att göra val som minskar vår klimatpåverkan. Kommunen arbetar med projektering av solcellsanläggning och fastighetsnära insamling av avfall påbörjas under 2019. Den nya stadsbusstrafiken har marknadsförts och linjedragning för bussgator optimeras.

Övergripande mål:	Prognos:
Värnamo kommun minskar sin klimatpåverkan inom områdena resande och energianvändning.	

Kommunens medarbetare ska ha möjligheter och kunskap för att i yrkesutövningen göra val som leder till minskad klimatpåverkan. Det har antagits en plan för Värnamo kommuns miljöarbete. Det sker satsningar på återbruk, laddinfrastruktur och matsvinn. Det sker även ett arbete med att minska tjänsteresor med bil till förmån för digitala möten. En fordonsplan har antagits och tillgången till fossiloberoende fordon ökar i bilpool och i verksamheterna.

Bedömning

Delårsrapporten innehåller en beskrivning av de kommunövergripande målen som kommunfullmäktige fastställt. Det anges att resultatet för de övergripande målen bygger på resultat som skapats i nämnder och förvaltningar. Det finns även en prognos avseende måluppfyllelsen för helåret och det anges även vilken trend måluppfyllelsen har.

I nämndernas verksamhetsberättelser redovisas måluppfyllelsen för de nämndmål som fastställts utifrån de kommunövergripande målen. Vår bedömning är att kopplingen mellan nämndernas/förvaltningarnas måluppfyllelse avseende sina nämndmål och den bedömda måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen kan tydliggöras.

När ett mål är delvis uppfyllt/ej uppfyllt bör det tydligt framgå vilka åtgärder som planeras att vidtas för att nå måluppfyllelse.

Värnamo den 19 september 2018

Helena Patrikson
Auktoriserad revisor/Certifierad kommunal revisor

Ulrika Strånge
Certifierad kommunal revisor